

Makitibi ki Pol ndangi adi Epəji je

Ta ki dō makitibi ti ki Pol ndangi adi Epəji je

Asi 6al kuti mi go koji Kirisi ti, kalangi ba, njé kaw-naa je indəi ngirəde ki lo lo dənangi Aji ti ki du (6one 6ari-e Turki ki Aji ti). Njé kaw-naa je ki dangi dangi kin, kulə noji to dande ti ki yo je ki ne je. Ningə njé ki Epəji ti, ji kiside to soti itə madide je. Lokı Pol aw mba ləne ki kə mitə mba kilə mbe Poy Ta ki Maji, tē rəde ti, 6a ra 6al ki asi mitə me 6e bo ti ki Epəji ti (Knjk 19.1-20.1). Kin ə ji tidə Ep 3.1 əi ki 4.1 6a, j-a j-o kadi Pol to dangay ti ə ndangi makitibi kin. Ningə e mbata kin ə 6ari-e-n «makitibi ki ndange e dangay ti», orəi kadi e ki Pol ndangi adi Pilipi je nim, Piləmq nim, Kolosi je nim tō.

Nē ndo ki me makitibi ti ki Pol ndangi adi Epəji je kin tōji kadi e makitibi ki un dije ki ta tate ba, 6i e makitibi ki səbi dō njé kaw-naa je gin kare par al. Kə ta ki boy ki to me ti, e ta lə koji ra lə Luwə ki kadi kaw dije pəti ki dərə ti nim, dənangi ti ne nim gin tōgi ti lə NGar kare ba be ki e Jəju Kirisi (1.10).

Kadi j-ində manji makitibi ki Pol ndangi kin maji 6a, j-ingə kadi ngon ta ki ilə-n ngirə ta e ndəy be nim (1.1-2), ta ki təl-n tae e ndəy be nim tō (6.21-24). Ba darə ngadan ta wa dəw a kəki gin joo:

Me kəy kəme ti ki dəsəy (1.3-3.21), Pol əl ta ki dō nē ti ki əti 6əl ki Luwə ra adi-je ki rəbi lə Kirisi, 6a go ti, təl əl ta ki dō kində rə naa ti adi goe ngal. Ningə ki əji dō kində rə naa ti, Pol tōji nē ki Luwə

ra taa kadi Jipi je ki dije ki əi Jipi je al, təlii dije ki kare ba, tə dije lie.

Me kəy kəme ti ki kə joo (4.1-6.20), Pol dəji Epəji je kadi pa njiyəde me kində rə naa ti kin təji təkə əi dije ki koji sigi me kində rə naa ti ki Kirisi. NGa ningə səbi kadi pa njiyə ki maji re ki kilə ra ki maji dande ti, me kəy je ti ləde, ki rə njé kaw-naa je ti ki rangi, ki ki rə ndəgi dije ti pəti.

Kadi tə təji-n kində rə naa ti lə dije lə Luwə, Pol un ne asi gin mitə əl-n ta: un darə, adi e njé kaw-naa je ki Jəju Kirisi e jam dəde; un kəy ki Jəju Kirisi e mbal ki də kume ti; un dəne əi ki dingəm, adi e njé kaw-naa je ki əi dəne lə Kirisi. Ne kare, j-o kadi ki kanji kində rə naa ti ki rəjeti ki Bəbe, lo kadi kində rə naa ti ki rəjeti lə njé kun go Kirisi a to goto. E be ə, maji kadi kində rə naa ti ki rəjeti e naa ti ki Bəbe Jəju Kirisi ki dəkagilo je pəti.

Kuwəji-naa

¹ Mi Pol ki nje kaw kilə lə Jəju Kirisi ki go ndigi ti lə Luwə. M-ndangi makitibi kin m-ilə-n madi dije lə Luwə ki adi mede Jəju Kirisi, ki isi me 6e ti ki Epəji ti.
² M-kəy kadi Luwə ki Baw je ki Bəbe ləje Jəju Kirisi adi me maji ki kisi-maje ləde nay səsi.

Ra maji je ki Luwə isi adi-je ki takul Kirisi

³ Piti ki də Luwə ti ki Baw Bəbe ləje Jəju Kirisi, ki adi-je maji-kur je, adi e ne maji je pəti ki adi-je ki go NDil ti, ki j dərə ti, ki takul kində rə naa ti ləje ki Kirisi. ⁴ Be ə, loki Luwə ra dərə ki dənangi ki ne je ki me ti al 6əy ə, kəti je ki takul Kirisi ti tə dije ləne mba kadi j-ayi njay ki kanji ta madi dəje ti ta kəme ti. Ne je kin təji kadi Luwə ndigi je. ⁵ Təkə Luwə ndigi-n-je

ka kin ə, ində-n je kəte nɔ dəkagilo je ti, mba kadi ji təli ngane je ki takul Jəju Kirisi. Luwə ge kin be ki go me-maji ti lie. ⁶ Adı ji piti Luwə, mbata me-maji lie ki əti bəl. Me-maji kin, adi-je kare ki takul NGone, ndigi ngone kin ngay. ⁷ Me Kirisi ti, ki takul məse ki ay dɔ kagi-dəsi ti go koye ti, je ki taa kilə taa, ningə majal je ləje e ki kiyə go kɔ tɔ. Be ə, Luwə oji-n je me maji ləne ki ngay. ⁸ Oyo, Luwə oji-je me-maji ləne kəji ki əti bəl. Be ə, adi-n-je tər ki ne gər ki ngay. ⁹ Ningə ki go ra maji ti lə Luwə ki ngay, adi j-ingəi kəji ta ra lie ki to lo bəyɔ ti. Kəji ta ra kin, ində dɔe naa ti kəte kadi n-a ra ki takul Kirisi. ¹⁰ Kəji ta ra lə Luwə kin, e mba kadi kaw ne je ki dɔrə ti ki ne je ki dɔnangi ti ne pəti, gin tɔgi ti lə nje kəbe ki kare ba ki e Kirisi. Ne kin, a ra ne dəkagilo ti ki Luwə wa oji.

¹¹ Luwə adi ne je pəti rai ne təkı e wa oji-n ə se ndigi-n kəte. Be ə, kəti-n-je kəte ki go kəji ta ra ti lie, adi ji təli dije lie ki go kində rɔ naa ti ləje ki Kirisi. Ningə adi-je ne ki un-n mindine mba kadi n-adi-je tɔ. ¹² Luwə ra be mba kadi j-osi pa j-iləi təji dɔ kəti bəl ti lie, Je je ki j-indəi me je dɔ kirisi ti dəsəy.

¹³ E me Kirisi ti tɔ ə, səi ka, oi dɔ ta ki rɔjetı, ki e Poy Ta ki Maji ki aji səi. Ningə go ti, adi mesı Kirisi, bə Luwə ində ndunə ki sɔbi dɔne rɔsi ti. NDunə ka kin e NDil ki ay njay ki un-n mindine adi kəte dɔ ti.

¹⁴ NDil ki ay njay ki Luwə adi-je kin, təji kadi ja j-ingəi ndəgi ne maji je pəti ki Luwə a adi-je. Ne maji je kin ja j-ingəi pəti ndɔ ki Luwə a taa-je ilə-je taa ji majal ti ratata. Adı ji piti ndole lə Luwə ki əti bəl.

Pol əl ta ki Luwə ki mbata lə njé kadi-me je ki Epəji ti.

¹⁵ E ki mbata kin ə, mi ka lokı m-o poy kadi me ləsi ki adi Bəbe Jəju, ki poy ndigi ləsi ki isi ndigi dije

lə Luwə pəti, ¹⁶ ndə ki m-o-n ta wa kin nu, m-iyə ta ra oyo Luwə ki mbata ləsi al me kəl ta ti je ləm ki m-isi m-əl si-e. M-isi m-əa təsi taa taa. ¹⁷ M-dəji kadi Luwə lə Bəbe lə je Jəju Kirisi, Bawje ki nje təji, adi səi ki takul NDil ki ay njay, tər, ki gər gin ne ki to lo bəyo ti, mba kadi igəri-e-n ay njay. ¹⁸ M-dəje kadi tē angalsi, mba kadi asi gər ne kində me də ti ki adi səsi ki aw naa ti ki bar ki bar səsi. Taa a igəri ne je ki maji maji ki Luwə əl ta-e kadi n-a n-adi dije ləne. ¹⁹ Ningə a igəri təgi ki əti bəl itə təgi je pəti ki Luwə əji mbata ləje j-əi ki j-adi-e meje. Ningə təgi ka kin, Luwə əji ki taga me təgi ti ki əti bəl. ²⁰ Təgi ki əti bəl kin, Luwə təji taga, dəkagilo ti ki adi Jəju ii taa dan je koy je ti, ə ade isi də ji kəe ti me dərə ti. ²¹ Loe ti kin, Jəju e ki kində də njé kəbe je ti ba pəti, də təgi kəbe je ti ba pəti, a e də təgi je ti ba pəti, taa təe e də tə je ti pəti tə. E də ne kində je ti pəti mbata dəkagilo ki ngəsi ne kin par al, nə bitə dəkagilo ti ki a re. ²² Oyo, Luwə ilə ne je pəti gin təgi ti lə Kirisi. Loki inde də ne je ti pəti ningə, kəte ade e ki boy də njé kaw-naa je ti. ²³ *NJé kaw-naa je toi tə ngan rəe je be. Kasi-naa bərərə lə Kirisi rosi njé kaw-naa je ki dəkagilo je pəti. Ningə Kirisi ka, kasi-naa bərərə lə Luwə rose tə.

2

Kaji e ki takul me-maji

¹ Səi ki kəte, səi toi tə dije ki koy ki mbata majal je ləsi. ² Majal je ləsi kin ra adi mari go rəbi ne rasi je e go hal ne ra lə dije ki duniya ti, uni go ki bo lə təgi je lə ndil je ki majal ki me nəl ti. NDil ki majal kin ə, isi ra kilə ngəsi ne me dije ti ki njé kəsi ta Luwə. ³ J-əi

je ka, ndo ki mari j-əi mbo dije ti kin to. Adi ji njiyəi ki go ndigi ti la ngur daroje, j-isi ta ne ra ti ki kadi ji təli kon ndigi ra la daroje, ki mər ta je ləje ki majal yo. Be ə ki go jibəl kisije ki dəje taa ti, ji toi tə ndəgi dije kin be, adi wongi la Luwə e dəje ti to.

⁴ Nə Luwə e nje koo kəm-to-ndoo ki əti bəl, adi ndigi-je ngay. ⁵ Be ə, j-əi je ki ndo ki j-əi dije ki koy ki takul majal je ləje kin, təl-je adi j-əi njé kisi ki dəje taa ki Kirisi. Oyo e ki takul me-maji la Luwə ə ingəi kaji. ⁶ Ki takul kində rə naa ti ləje ki Jəju Kirisi, Luwə adi j-ı taa sie naa ti dan njé koy je ti, ə adi j-oi be naa ti sie me dərə ti to. ⁷ Luwə ra be kadi oji-n kadi dije pəti gəri mbata ndo je ki a rəi, me-maji lie ki dəbəye goto, ki oji ki takul Jəju Kirisi ki go rəbi ra maji lie ki mbata ləje. ⁸ E takul me-maji ki go rəbi la kadi-me ə, ingəi kaji bi e ki go təgisi ti al. Nə e Luwə ə adi səsi kaji kin kare. ⁹ Kaji kin e ki takul kilə rasi madi ki maji al. E be al, mba kadi dəw madi ində-n gune al. ¹⁰ Oyo, j-əi kilə ra ji Luwə. Ində-je ki go kində rə naa ti ləje ki Kirisi mbata kadi ji rai kilə je ki maji me kisi ki dəje taa ti. Ningə kilə je ka kin, e wa ində dəe naa ti kəte mba kadi ji rai-de.

Ke kare me Kirisi ti

¹¹ Adı mesi ole do ti, təkı ndo ki kəte, səi Jipi koji je al, adi *Jipi je ki njé ba rəde njé kijə mətide, ki e ne ki dije rai ki jide adi awi ki ndune rəde ti, bari səsi njé kijə mətide je al. ¹² Kadi mesi ole do ti təkı dəkagiloe ti kin, səi ki gangi-naa ti ki Kirisi. Səi mbo *Isırayəl je ti ki əi dije la Luwə kin al. Səi gotoi me kilə mındi je ti ki Luwə ilə ki dije ləne kin. İsi me duniya ti ki kanji ne kində me do ti ə se ki kanji Luwə. ¹³ Nə ngə sine, ki takul kində rə naa ti ləsi ki Jəju Kirisi ti, səi ki ndo

ki mari səi say, itəli dije ki ʒasi ki takul məsi kadi-kare lə Kirisi. ¹⁴ Tadə e Kirisi wa ə re ki kisi ki naa ki lapiya mbo je ti. E ə ra adi Jipi je ki dije ki əi Jipi je al təli dije ki kare ba. Koye də kagi-dəsi ti ər bə ki to dande ti kəte kə. ¹⁵ Jəju Kirisi təl ndu-kun je lə *Moji ki rəbi ra kile je, ne je ki kare ti. Ningə, un gin dije ki joo kin təl ində-n gin dije ki kare ki sigi ki go rəbi kində rə ləde naa ti sie. Be ə, adi lapiya to-n mbode ti. ¹⁶ Ki takul koye də kagi-dəsi ti, Jəju ində gin dije ki joo kin naa ti adi təli darə ki kare. Hə-de noji naa ti ki Luwə. Ningə ki takul koye də kagi-dəsi ti, tuj-n ne ki ra adi əi njé bə je lə naa kin kə. ¹⁷ Re ilə mbə Poy Ta ki Maji ki əji də lapiya adi səi ki səi say, ta mbata lə njé je ki əi ʒasi tə. ¹⁸ E ki takul Jəju ə j-əi pəti ki j-əi, Jipi je ə se Jipi je al, j-asi kadi ji rəi ta kəm Luwə ti ki takul NDil ki ay njay ki kare ba wa kin.

¹⁹ Be ə, səi ki səi Jipi je al ka, səi mba je al, ə se njé dirə ki njade taa al ngata. Nə ngəsine, səi ngan njé ʒe ki mbo dije ti lə Luwə. Səi ngan je ki me kəy ti lə Luwə. ²⁰ Səi toi tə mbal je ki Luwə ində-n kəy be. Ningə ngirə kəy ka kin e ki kində də njé kaw kilə je ti ki əi njé kəl ta ki ta Luwə ti. Ba Kirisi wa ə e mbal ki e təgi kəy. ²¹ E me kində rə naa ti ləje ki Kirisi ti ə, mbal ra kəy je kare kare uwəi-naa maji. Ningə kəy ka kin bo ki ta made ti ki kəte kəte mba kadi təl kəy ki ay njay me Baʒe ti. ²² E me kində rə naa ti ki Jəju Kirisi ə, səi ki səi Jipi je al ka, indəi rəsi naa ti ki ndəgi dije lə Luwə kadi təli kəy ki Luwə isi me ti ki takul NDile.

3

Pol nje kilə mbə Poy Ta ki Maji rə dije ti ki əi Jipi je

al

¹ E ki mbata kin ə, mi Pol, m-isi m-əl ta ki Luwə. Mi dangay mbata Poy Ta ki Maji lə Jəju Kirisi, mbata ləsi səi dije ki səi Jipi je al... ² M-gər maji kadi oi poy kilə bəə, ki go me-maji ti lə Luwə ilə jim ti, ki mbata maji ləsi. ³ Luwə tēē ki də ne je ki to lo bəyɔ ti adi-m gər. E ne je kin ə m-ndangi ndəy m-ilə-n madi səsi. ⁴ Loki itidəi makitibi ki m-ndangi m-ilə-n madi səsi kin ningə, səi wa a oi ne gər ki oji də Kirisi ki to lo bəyɔ ti, ki Luwə tēē ki dəe adi m-gər ay njay kin. ⁵ Təki rəjeti, ne je ki Luwə tēē ki dəe adi njé kaw kilə je, ki njé kəl ta ki tae ki takul NDil ki ay njay ki ində-de ta dangi tə njé ra kilə ləne, tēē ki dəe be adi kaje je ki kəte al. ⁶ Ningə ne ki to lo bəyɔ ti ka kin, ki takul kində rə naa ti ləde ki Jəju Kirisi ə, dije ki əi Jipi je al, a ingəi ne maji je ki Luwə un-n mindine kadi n-a n-adi-de naa ti səje j-əi ki j-əi Jipi je. Taa, əi səje naa ti me darɔ ti ki kare, ningə kun mindi ki kare wa kin to ki mbata ləde tə me Kirisi ti, ki takul Poy Ta ki Maji.

⁷ M-təl nje ra kilə bəə lə Poy Ta ki Maji kin. E kin e kadi kare ki Luwə adi-m ki go me-maji lie ki takul kilə ra təge. ⁸ Mi ki ndam goto təi njé kadi mede Kirisi pəti tigə. Ningə re e be ka, Luwə oo maji ngay kadi mi ə, ilə kilə kilə mbe ne gər ki əti bəl lə Kirisi jim ti mbata dije ki əi Jipi je al. E ne gər lə Kirisi ki bo ki təy ne gər lə dije pəti tigə. ⁹ Ningə m-ingə me-maji ki kadi m-təji-n dije pəti ay njay, se go rəbi ki ban ə, Luwə a təl-n ta ne ki un ndune də ti, ki to lo bəyɔ ti kin wa. Luwə ki nje ra ne je pəti, bəyɔ də ne kin ki dije ki dəkagilo ti ki kəte. ¹⁰ Ningə ngəsine ki takul njé-kaw-naa je, njé kəbe je ki njé təgi je ki me nəl ti taa, asi kadi gəri ne gər lə Luwə. Ne gər kin,

Luwə təji ki rəbi je ki dangi dangi. ¹¹ Ne kin təl tane ki go kəji ta ti lə Luwə ki to ki nɔne ti. Kəji ta ra ka kin, təl tae ki takul Babe ləje Jəju Kirisi. ¹² Me kində rə naa ti ləje ki Kirisi me kadi me ti ə, j-ingəi ta rəbi kadi ji ndətii ki rə Luwə ti ki me ki ti kati. ¹³ E be ə, m-dəji səsi mba kadi təgi si ər mbata lə kə je ki m-isi m-ingə ki mbata ləsi kin al. Nə kadi e gin kəsi-gon ləsi yo taa.

NDigi ki Kirisi ndigi je

¹⁴ MBata kin ə, m-isi m-əsi məkəsim nangi nɔ Bawje ti ki dərə ti, ¹⁵ ki takule ki karne ba ə, gin koji je pəti ki dərə ti ə se ki dənangi ti ne isi ki dəde taa. ¹⁶ M-dəji Luwə kadi ki go maji-kur ti lie ki to mbar mbar ki go NDil ti ki ay njay, kadi adi səi njé kadi-me je itəgi gangi me ndilsı ti. ¹⁷ Kadi Kirisi ra lo kisi ləne ngamesi ti ki takul kadi-me. Ne dəji ləm e mba kadi ndigi-naa ra səsi adi ngangı, ningə kadi gin si uwə nangi ngə me ndigi ti tə. ¹⁸ Be ə, a asi kadi igəri ki ndəgi dije lə Luwə pəti, kadi ndigi lə Kirisi e ndigi ki əti bəl, ki dəw asi kadi a mbəji ngale je tate je kəbe je ki ngale ki taa je al ratata. ¹⁹ Oyo, a asi kadi igəri ndigi lə Kirisi ki itə ne gər je pəti, ningə kadi Luwə wa rosi səsi ki rosi ki bətəte ləne.

²⁰ Luwə aw ki təgi ki asi naki. Adi, loki ji dəji-e ne madi ba, ra təy ne ki ji dəji-e, ə se, e ki j-isi giri tə gir bəy. ²¹ Kadi təji e dəe ti mbə njé kaw-naa je ti ki takul Jəju Kirisi, mbata dəkagilo je pəti ki a rəi, ki də bəl je ki də bəl je. *Amen!

4

Ke darə ki kare me Kirisi ti

¹ M-ilə d̄ingəm mesi ti, mi ki mi dangay ki mbata lə Bəbe, kadi go rəbi kisi ki d̄o taa ləsi asi ta b̄ar ki Luwə b̄ar səsi. ² Kadi awi ki sol d̄o, ki hal ki sol ləm ləm, ki kore me, ə kadi isi d̄o ti ki naa me ndigi-naa ti. ³ Uwəi rəsi nḡa kadi ingəmi go kesi kare me NDil ti, ki go rəbi lap̄iya ki d̄o səsi naa ti. ⁴ Dar̄o e kare ba, taa NDil ki ay njay ka, e kare ba t̄o. E be ə, Luwə b̄ar səsi kadi awi ki ne kində me d̄o ti ki kare ba t̄o. ⁵ Bəbe e kare ba, kadi-me e kare ba, taa batəm ka e kare ba t̄o. ⁶ Luwə e kare ba, ningə e ə, e Baw je p̄əti, taa e d̄o ne je ti p̄əti, ra kilə ki takul dije p̄əti, ningə isi me ne je ti p̄əti t̄o.

⁷ Nə, dəw ki ra ra danje ti, ingə kadi-kare ra kilə ki sobi d̄one, ki go kadi ti ki Jəju Kirisi ndinḡi kadi-n-je. ⁸ E be ə, ndangi me makitibi ti lə Luwə əi nə:
«Loki j̄ aw me lo je ti ki taa nu, uwə dangay je,
Adi aw s̄əde kəmne ti,
Ningə adi kadi-kare dije.»

⁹ Ningə kəl kə nə: «J̄ aw me lo je ti ki taa», kin, to ay njay kadi k̄əte b̄əy taa kadi aw taa, Kirisi ur aw gin nangi ti, me lo je ti ki boo nu t̄o. ¹⁰ Nje kaw nangi wa kin ə, e nje kaw lo je ti ki taa ḡidi d̄or̄a je ti t̄o. Ne kin ra ne be mba kadi ne je p̄əti asi-naa b̄ər̄əre me ti. ¹¹ E ə adi kadi-kare dije, njé ki n̄a je adi əi njé kaw kilə je, njé ki n̄a je kadi əi njé kəl ta ki ta Luwə ti, njé ki n̄a je kadi əi njé kilə mb̄e Poy Ta ki Maji, njé n̄a je kadi əi njé kul njé kaw-naa je, ningə kadi njé ki n̄a je əi njé ndo dije t̄o. ¹² Ki go rəbi kin ə, ra adi dije lə Luwə a asi kadi rai kilə lie, mba dar̄o Kirisi ki t̄oḡi ki k̄əte k̄əte. Dar̄o Kirisi e njé kaw-naa je. ¹³ Ki rəbi kin ə, j-əi p̄əti, j-a t̄ēēi ke kare me kadi-me ti, ki ḡər NGon Luwə ti. Ningə j-a t̄əli dije ki t̄oḡi ganḡi ə j-asi-naa b̄ər̄əre t̄ə Kirisi be. ¹⁴ Be ə, j-a to t̄ə ngan je

ki nəl nē ndo je ki ngom isi aw səde ki yo je ki ne je be, tə bato ə pugi man ba isi ra-e be al ngata. Ningə dije ki njé kədi dije ki ta je ki ngom je ləde kin, a asi kadi toi-je pe pe taa ədi-je ki takul nē ndo je ləde ki ngom kin al tə. ¹⁵ Nə me kəl ta ki rəjeti me ndigi-naa ti, j-a tōgi me nē je ti pəti, bīti kadi ji toi tə Kirisi wa be, e ki e ki boy ki də njé kaw-naa je ti. ¹⁶ Me Kirisi ti ə darə ba pəti e ki rəti naa ti ki takul tōgi lə ngirə ki ra. Loki ngon rə ki ra, ra kilə ləne maji ningə, a ra kadi darə ba pəti a tōgi taa taa me ndigi naa ti.

Kisi ki də taa me Kirisi ti

¹⁷ E be ə, m-əl səsi ta kin, ə m-təl m-re də ti bəy me tə Babe ti. Oti kadi rəbi nē rasi to tə yə dije ki gəri Luwə al kam be, tadə kilə rade e ki go gir ta je ti ləde ki ndae goto. ¹⁸ Loki ndul o be də gir ta ti ləde. Əi say kadi kisi ki də taa ti ki sigi ki Luwə adi. Təki rəjeti, gəri al ki mbata me ngə ləde. ¹⁹ Əi dije ki rai kaya ka, rəde a səl-de də ti al. Dəgakilo je ləde pəti e kadi rai nē je ki majal. Be ə, nē rade ki dangi dangi ki to njé kin, dəwe je kin, nayji ki lo ra ti ki nōde ti kanji kadi mede uwə-de ki ta də ti.

²⁰ Nə səi je, e ki go rəbi je ki be kin ə, indoyi kadi igəri Kirisi al. ²¹ Təki rəjeti, səi ki səi njé kadi-me je, oi ta ki səbi dəe. Ningə, ndoi səsi nē je ki awi naa ti ki ta ki rəjeti ki dəw a ingə rə Jəju ti. ²² Re e be ningə, səbi kadi imbati nē rasi je ki mari ki go lo kon dəw ti, ki ndigi ra je lie ki majal ki a aw ki dəw tuji ti. ²³ Maji kadi iyəi adi NDil Luwə yəti mər ta ləsi. ²⁴ Səbi kadi itəli dije ki sigi me ji kisisi ti. Dije ki Luwə ində-de ki go ndigi ti ləne, mba kadi kisi ki də taa ləsi e me nē ra ti ki dana, ki me nē ra ti ki ay njay ki e kandi ta ki rəjeti.

²⁵ MBata kin ə, kadi imbati kəl ta ki ngom, ə kadi dəw ki ra, əl ta ki rəjeti madine, tado j-əi pəti j-əi ngan rə ki kare. ²⁶ Re wongi ra səsi ə, kadi wongi kin aw səsi adi irai majal al. Oti kadi isi me wongi ti ba bitı kadi kadi ur dəsi ti. ²⁷ Adi ta rəbi Su kadi na səsi al. ²⁸ Kadi dəw ki e nje bogi kəte ə iyə ta bogi ləne, ningə kadi ra kilə ki jine mba kadi ingə-n ne ə ra-n ki dəw ki ne to rəe ²⁹ Kadi ta ki majal teə tasi ti al. Nə kadi ta ki maji (ki a ra ki njé kadi-me je ki rangi) ə teə ta si ti. Ta ki a ra maji ə se a ilə dingəm me njé ki rangi ti ki go ne ge je ti ləde. Ta ki be kin ə a ra maji ki dije ki njé koo də ta ləsi. ³⁰ Oti kadi tuji me NDil Luwə ki Luwə adi səsi. NDil ki Luwə adi səsi kin ə a təji kadi ndə madi a re nə ki Luwə a taa səsi ilə səsi taa də majal ti ratata.

³¹ Ɔri hal je ki kati bangi pəti mesi ti kə, (İngəmi majal madi mesi ti al), ki kəl-naa, ki wongi, ki taji-naa, ki kəl-naa ki ndu ki taa, ki kuso ndil-naa. Ningə kadi hal ra majal madi goto mesi ti tə goto. ³² Kadi səi irai maji ə indigi-naa ngay ki yo ki ne. Ningə kadi iyəi go majal ki madisi je rai səsi kə təkı Luwə iyə-n go majal je ləsi kə, me Kirisi ti be.

5

Kisi ki də taa me kunji ti

¹ Səi ngan je ki Luwə ndigi səsi ə, maji kadi indajie. ² Maji kadi isi ki dəsi taa me ndigi-naa ti, təkı Kirisi ndigi-je ə adi rəne Luwə koy ti mbata ləje, tə kadi kare ə se ne məsi ki əti Luwə maji be. ³ Səi ngan lə Luwə, be ə, e go ti al, kadi ta kaya ki ra madi ki ne ki to nje ə se kəm-nda e ki kəl tae dansi ti al tə kəl al. ⁴ E go ti al kadi ta je ki to nje ki ta ki to kəl al ki ta məne ki to nje madi je teə tasi ti. Nə kadi ta ki a

tēē tasi ti, e ta ra oyo Luwə yo taa. ⁵ Maji kadi igəri ne je kin maji: njé ra kaya je nim, njé ra ne je ki to nje nim, njé ra kəm-nda ne je ki asi-naa ki yo ki ra nim kin, a əi mbɔ dije ti ki Kirisi əi ki Luwə a ɔi be dɔde ti kin al ratata. ⁶ Kadi adi dəw madi əl səsi ta je ki ndade goto adi indəmi ta rəbi al. Tado e ki takul ne je ki be kin ə, wongi lə Luwə isi re-n dɔ dije ti ki njé təl rɔde go ta ti lie al. ⁷ Indai rəsi naa ti səde dɔ ne madi ti al. ⁸ Təki rɔjeti, ndɔ ki mari isi me lo ki ndul ti, nə ngəsine, ki takul kində rɔ naa ti ləsi ki Bəbe, səi dije ki lo kunji ti ə maji kadi ne rasi e ne ra lə ngan je ki lo kunji ti. ⁹ Tado kandi lo kunji e: ne ra je ki maji, ki ne ra je ki dana, ki ne ra je ki rɔjeti. ¹⁰ Təki səi ngan je ki lo kunji ti, maji kadi indai tɔgi dɔ rəsi ti mba kadi ɔri mbɔ ne ki nəl Bəbe ki ne ki nəl Luwə al naa ti. ¹¹ Kadi ne madi ki ore səsi naa ti dɔ ne ra je ki majal ki lo ndul ti ki ndae goto kin al. Nə itēēi ki ginde taga tə tēē yo taa. ¹² Tado ne je ki ko dije kin isi rai lo ɔyɔ ti, e ne je ki to rəsəl ngay kadi dəw əl tae. ¹³ Ningə loki e ki kər gin ne je ki isi rai ɔa, kilə radeje ki majal to taga ay njay njay. ¹⁴ Tado ne je pəti ki ginde tēē lo kunji ti təli lo kunji. E be ə, makitibi lə Luwə əl ə nə:

«Indəl dɔ bi ti, j nje to bi,

J taa dan nje koy je ti,

Ə Kirisi a adi kunji ləne a unji dɔi ti.»

¹⁵ Kadi indai kəm-kədi dɔ rəsi ti me ji kisi ki dɔ taa ti ləsi. Kadi ne rasi e ne ra lə dije ki njé tər je bi ne ra lə mbə je al. ¹⁶ Dɔkagilo ki j-isi ti kin e dɔkagilo ki majal, ə kadi dɔkagilo je pəti ki Luwə adi səsi ɔa, irai ne je ki maji taa taa bi adi dɔkagilo kin man kare al. ¹⁷ MBata kin ə, kadi itoi tə dije ki ku dɔde goto be al, nə kadi igəri ne ki Bəbe isi ngəm rəsi ti.

18 Adi kasi ra səsi al, kay kasi nju ki al do maji a aw ki daw kaya ki ra ti. Ne kadi irosi ki NDil ki ay njay yo ta. 19 Maji kadi əli naa ta me pa je ti, osi pa je lo Luwə ki ndəgi pa je ki NDil adi səsi. Osi pa je kin ilai toji do Babe ti ki ngamesi ba pəti. 20 Maji kadi rai oyo Luwə ki Bawje ki dokagilo je pəti, me ne je pəti me to Babe ti laje Jəju Kirisi.

Kulə noji ki to mbə dəne je ti ki dɪngəm je

21 İlai dəsi gin togi ti la na ki yo ki ne, mbata koji ki kilə do Kirisi ti ki awi. 22 Səi dəne je, kadi na na ilə dəne gin togi ti la ngawne təkisi isiləi dəsi gin togi ti la Babe be. 23 Tadə ngaw e ki boy do dəne ti, təkisi Kirisi e ki boy do njə kaw-naa je ti kin be to. Kirisi e nje kaji njə kaw-naa je ki əi darə je. 24 Be ə, təkisi njə kaw-naa je iləi dədə gin togi ti la Kirisi ka kin ə, dəne je ka, kadi iləi dədə gin togi ti la ngawde je me ne je ti pəti to.

25 Nɪngə səi ngaw dəne je, maji kadi na na ndigi nene təkisi Kirisi ndigi-n njə kaw-naa je ə adi rəne koy ti ki mbata ləde kin be. 26 Adi rəne koy ti mba kadi təl njə kaw-naa je dije ki asi ta kede dije ti la Luwə, go togi ti ki togi-de ki man nim ki ta ləne nim to. 27 Jəju ge kadi n-təe ki njə kaw-naa je ta kəmne ti ki kəsi-gon ki əti bəl, ki kanji yoro nim, kadi ngirə rəde je tur ju ju al nim, kadi ne madi ki asi-naa al goto rəde ti nim to. Ge kadi njə kaw-naa je ayi njay ki kanji ta madi dədə ti. 28 Be to ə, maji kadi ngaw dəne je ndigi nede je təkisi isiləi ndigi darəde əi je wa be. Daw ki nje ndigi nene, ndigi darəne wa. 29 Təkisi rojeti, daw ki əsi rəne ta nja kare goto. Ne j-əi pəti j-uli-de ki ne kuso, ə j-indəi kəm je gode ti tə kində yo

taa. E be ə, Kirişi isı ra-n ki njé kaw-naa je, ³⁰ tado j-əi ngan darəe je. ³¹ MBata kin ə, dingəm a iyə-n me kəy lə bawne əi ki kəne, ningə tiyəi-naa ki nene, 6a əi joo pu təli darə ki kare. ³² Ta ki rəjeti ki bo e ki bəyə me ta ti kin, nə m-əl səsi kadi e ta ki əji də Kirişi ki njé kaw-naa je. ³³ Nə ta kin əji dəsi tə, kadi ngaw dəne ki ra ndigi nene tə darəne wa be, 6a kadi dəne ilə koji də ngawne ti tə.

6

Ta lə ngan je ki bawde je

¹ NĞan je, ki mbata kesi dije lə Bəbe, maji kadi itəli rəsi go ta ti lə njé koji si je, tado e kilə ra ki maji. ² Əsi ngən bawı əi ki kəi, tado e kin e ndu-kun ki kəte ki Luwə adi ki kun mindi də ti. ³ «Be kadi isı maji me duniya ti ningə ndəi a e ngay tə.»

⁴ Ningə səi baw je, kadi adi wongi ngansi je ki takul kilə rasi je al tə, nə kadi ingəmi-de me ne ndo ti ki maji, ki me kində koji ti ki go ta ti lə Bəbe.

Ta lə bəə je ki bade je

⁵ Səi bəə je, maji kadi itəli rəsi go ta ti lə bəsi je ki dənangi ti ne ki səl də, ki kilə koji də ti ki ngəme ki ay njay təkı e Kirişi wa ə, isı təli rəsi go ta ti lie be. ⁶ Oti kadi irai kilə ləsi dəkagilo ti ki dije indəi kəmde gosi ti par, təkı isı irai kilə mba kadi ingəi maji ta kəm dije ti yo be. Nə maji kadi irai kilə tə bəə je lə Kirişi ki isı rai ndigi lə Luwə ki mede ki kare ba be. ⁷ Maji kadi irai kilə ki me ndigi, tə ne ki e kilə lə Bəbe wa ə isı rai be, 6ı e kilə lə dije al. ⁸ Tado igəri bəti təkı nə nə a ingə ne kingə go ji ləne rə Bəbe ti ki go maji ti ki ra, re e-n bəə ə se e dəw dərəne.

⁹ Səi ba bəə je, səi ka, kadi irai be tə ki bəə je ləsi. Maji kadi iyəi ta kində-de bəl ti kə, ə kadi igəri təki bade nim, bəsi nim e kare ba, ə isi me dərə ti taa nu, ba kər kəm dije dana goto rəe ti.

Rə də kadi-me ti

¹⁰ Kadi ji təl-n ta ta je, maji kadi itəli dije ki njé təgi je ki takul kində rə naa ti ləsi ki Bəbe me təge ti ki ngay. ¹¹ Maji kadi əyi ne katı je ki Luwə adi-je ba pəti jisi ti, mba kadi ai dıngəm nə kədi-naa je ti lə su. ¹² Tadə e dije ki awi ki darə ki məsi ə j-a ji rəi səde al, nə j-isi rəi ki ndil je ki majal ki njé təgi me lo je ti ki taa dərə ti, ki njé kəbe je, ki təgi kəbe je, ə se j-isi rəi ki nje kəbe dənangi ti ki e me lo ki ndul ti. ¹³ MBata kın ə, maji kadi əyi ne katı je ki Luwə adi-je ba pəti jisi ti, mba kadi lo ki ndə je majal rəi ningə, ai gərərə ba. Ningə kadi go rə ti ba, ai taa ba. ¹⁴ Maji kadi ai taa ba! Ningə kadi ta ki rəjeti ə idəi bədisi ti tə nda be, ə kadi ne ra ki dana to tə gındi ki kadi idəi gusi ti be. ¹⁵ Maji kadi ki langisi kaw kilə mbe Poy Ta ki Maji ki nje kadi lapıya, to tə sa kilə nja ti ləsi be. ¹⁶ Me ne je ti pəti, maji kadi uni kadi-me adi to tə də ləsi be, e ki takule ə a indəi ningə je lə nje bə ki tae isi tēe por iləi kə. ¹⁷ Maji kadi itaai kaji ki Luwə adi-je iləi dəsi ti tə jəgi rə be, ba kadi uni ta lə Luwə ki NDil adi-je tə kiyə kasigar be. ¹⁸ Ne je kın pəti, idəji Luwə me kəl si-e ta ti. Əli si-e ta ki dəkagilo je pəti ki takul NDil ki ay njay. İrai ki kisi də nja ti, ə kadi inay ki lo ra-e ti par par. Əli ta ki Luwə ki mbata lə dije lə dije lie pəti. ¹⁹ Əli ta ki Luwə ki mbata ləm tə, mba kadi Luwə wa ində ta tam ti, mbata kadi m-ilə-n mbe də ne je ti ki kəte toi lo bəyə ti ə Poy Ta ki Maji tēe ki dəe kın, ki me ki ti katı. ²⁰ E ki mbata Poy Ta

ki Maji kin ə, m-taa-n to Kirisi m-to-n ki kulə gindi jim ti kəy dangay ti. Be ə, əli ta ki Luwə mba kadi m-əl ta ki me ki t̃j kati, tək̃i s̃əbi kadi m-əli-n.

Kuwə ji-naa ki d̃əb̃əy ti

²¹ M-ndig̃i kadi ig̃əri ñə ki s̃əbi d̃əm, ki ñə m-isi m-ra. E be ə, Tisiki ki e ngokom ki nje ndig̃i ləm, ki nje ra kilə ki r̃əjeti me Bəbe ti, a əl s̃əsi ñə je p̃əti ki ɔ̃ji d̃əm. ²² E mbata kin ə, m-ile r̃əsi ti mba kadi ig̃əri ji kisi je, ningə kadi ilə d̃ingəm mesi ti t̃ə. ²³ Kadi Luwə ki Bawje ki Bəbe ləje Jəju kirisi adi ngakoje je p̃əti, lapiya, ki ndig̃i-naa, naa ti ki kadi-me. ²⁴ Kadi me-majilə Luwə e naa ti ki dije p̃əti ki njé ndig̃i Bəbe ləje Jəju Kirisi ki ndig̃i ki a ỹəti al. Amen!

KĒLƏ-MĪNDĪ KĪ SĪĠ

New Testament in Bedjond (CD:bjv:Bedjond)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bedjond

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bedjond

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
a4f34a03-c89e-55e0-bc3f-22f7829df823